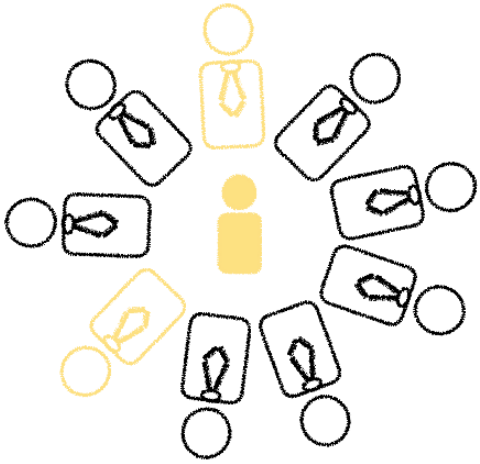

nejlepší zájem dítěte

Cochem.cz, z.s., Rybalkova 336/49, 101 00 Praha 10, IČ: 03718310, zapsaný ve spolkovém rejstříku u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou L61802

VÝROČNÍ ZPRÁVA A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

ZA ROK 2016

Výroční zpráva spolku Cochem.cz, z.s. za rok 2016 je zpracována v souladu s ustanovením zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v účinném znění (dále jen „ZÚ“)

V Praze, dne 30.6.2017

Obsah

Předmluva

Základní údaje o spolku

Cíle a poslání spolku

Přehled akcí v roce 2016

Projekty

Finanční část

Předmluva

Spolek Cochem.cz, z.s. vznikl 2.5.2015 za účelem prosadit v České republice cochemskou praxi, jako závazný postup při řešení rodičovského konfliktu v opatrovnickém řízení ve věci úpravy poměrů nezletilých po rozvodu.

Rozvod představuje jednu z nejstresovějších situací v životě člověka. Ihned po úmrtí někoho blízkého je to to nejhorší, co nás může potkat. Proč? - Protože se rozvádíme nejen jako partneři, ale také jako rodiče a dokonce se rozvádíme i s našimi dětmi. NEZVLÁDÁME těžkou životní situaci (nejen jako rodiče, ale i jako společnost).

Zapomněli jsme, nebo nám to nikdy nikdo neřekl, že s každým právem je také spojena povinnost, že mé právo končí tam, kde začíná právo někoho jiného.

Alibisticky zapomínáme, že na straně DOSPĚLÝCH jsou především POVINNOSTI a na straně DĚTÍ především PRÁVA, která musíme jako odpovědní dospělí hájit, chránit a naplňovat!

Cochemská praxe založená na interdisciplinární spolupráci odborníků, pomáhá všem zúčastněným dospělým situaci rozvodu ZVLÁDAT. Výhody plynoucí z tohoto postupu už v české praxi ověřují první soudy, OSPODy, poradny, mediátoři a advokáti. Prvním rodinám už se dostalo efektivní pomoci v jedné z nejtěžších životních situací.

Pozvolné dobrovolné etablování tohoto postupu zdola a zevnitř systému poskytuje neotřesitelné argumenty pro koncepční systémovou změnu, která vytvoří závazek vůči všem profesím takto postupovat a nárok na PRÁVO všech dětí na tuto formu pomoci.

O spolku

Základní údaje o spolku

Cochem.cz, z.s.
se sídlem Rybalkova 336/49, 101 00 Praha 10
IČ: 03718310
zapsán ve spolkovém rejstříku u Městského soudu v Praze pod spisovou značkou L61802
www.cochem.cz

Tel.: 607 723 436

Email: marketa.novakova@cochem.cz

O nás:

Organizace Cochem.cz, z.s. byla založena v roce 2015 za účelem zavedení interdisciplinární spolupráce (cochemské praxe) v ČR jako standardního postupu při opatrovnickém řízení ve věci úpravy poměrů nezletilých po rozvodu.

Členové spolku:

Markéta Nováková, člen výboru, pokladník

Pavlína Maierová, člen výboru

Jan Bogusch, člen výboru, předseda

Osvěta

Jedním ze základních poslání spolku Cochem.cz, z.s. je šířit osvětu o cochemské praxi mezi laickou (rodiče) i odbornou veřejností (opatrovničtí soudci, OSPODy, advokáti, psychologové v poradnách, soudní znalci, mediátoři).

Připomínat a vysvětlovat principy, na kterých tato spolupráce stojí, vysvětlovat výhody plynoucí z aplikace tohoto koordinovaného postupu pro všechny účastníky. Zprostředkovávat způsoby a cesty, jak tento způsob přemýšlení, nový přístup a nový způsobu (spolu)práce uchopit v praxi, jak začít.

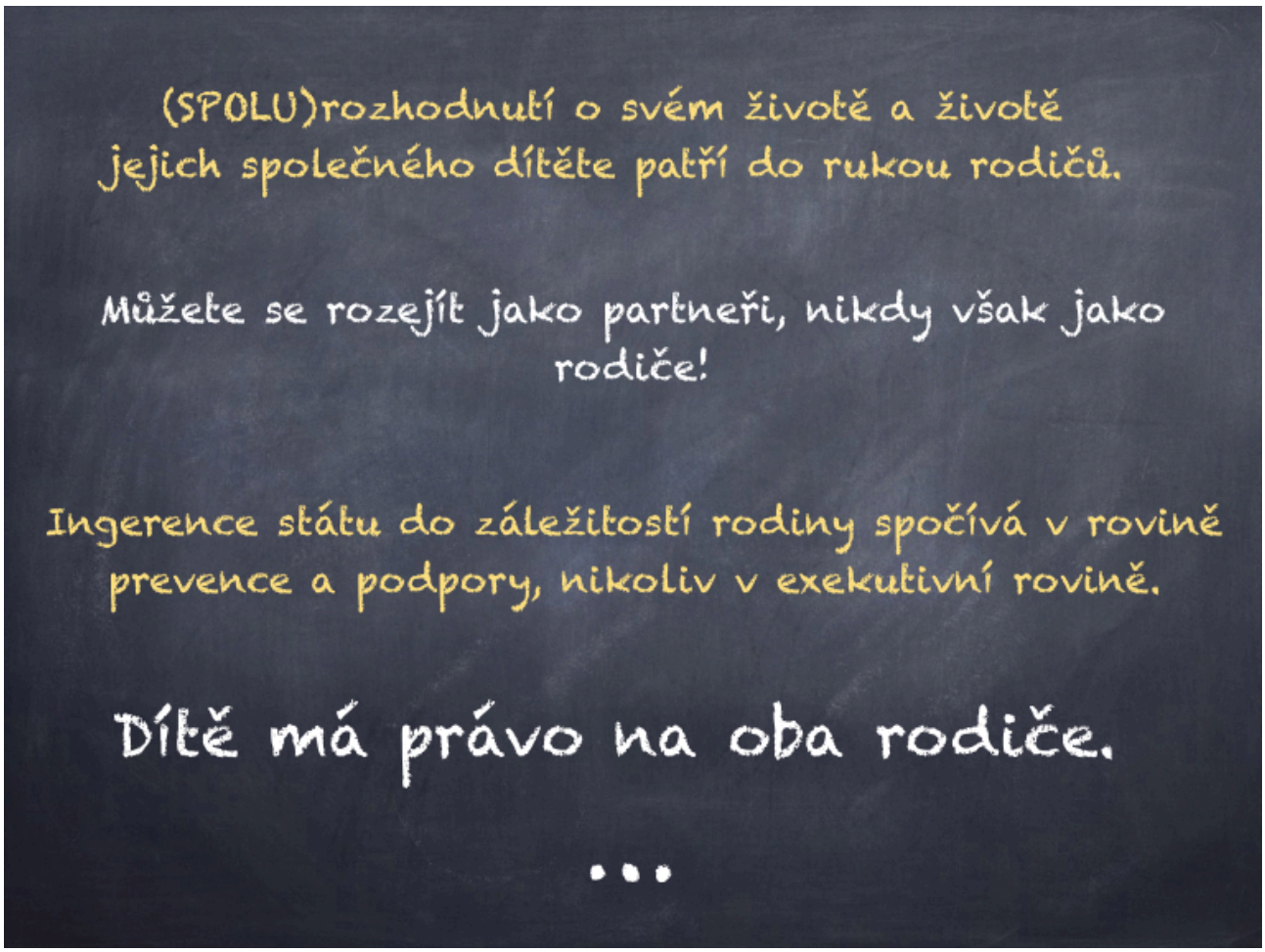

Odborné semináře

Cochem.cz pořádá každoročně odborné semináře za účelem představení interdisciplinární spolupráce (cochemské praxe), představení vývoje etablování tohoto postupu v ČR, vyvolání diskuse nad překážkami etablování, poskytnutí platformy pro prohloubení nebo navázání spolupráce mezi odborníky.

V roce 2016 se konal 8. dubna seminář s názvem **Rovnost a společná rodičovská odpovědnost** na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

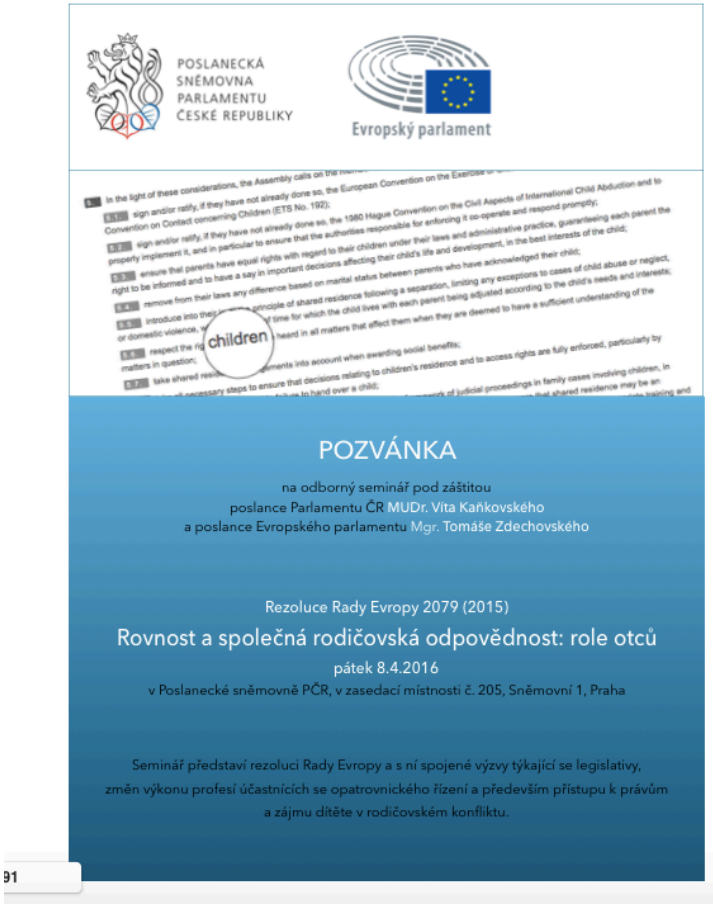

Semináře se zúčastnilo téměř 100 odborníků, zástupců profesí, účastnících se opatrovnického řízení nebo jinak se podílejících na práci s rodinou v krizové situaci rozvodu.

Další vzdělávací akce, které Cochem.cz v roce 2016 uskutečnil:

3.2.2016
Přednáška v kanceláři Veřejného ochránce práv
Představení cochemské praxe pracovníkům KVOP a ombudsmance. Diskuse na téma etablování této praxe a možné podpory KVOP tomuto procesu.

10.2.2016
Přednáška pro Asociaci forenzních psychologů na Katedře psychologie FFUK
Představení cochemské praxe psychologům, soudním znalcům s fokusem na roli psychologa v interdisciplinární spolupráci při opatrovnickém řízení.

8.4.2016
Rovnost a společná rodičovská odpovědnost, odborný seminář na půdě PSPČR
viz. odkaz na výše uvedený seminář

16.6.2016
Aktivní účast na veřejném slyšení Senátu Parlamentu ČR
Představení cochemské praxe přítomným senátorům, poslancům, odborníkům a přítomné veřejnosti

21.9.2016
Konference opatrovnických soudců v Praze, pořadatel Justiční akademie
Zajištění přednášky předsedy soudu dr. Detlefa Lauhoefera v německém Wildeshausenu, kde aplikují kooperativní opatrovnické řízení, zajištění tlumočení přednášky českým soudcům.

27.10.2016
Přednáška na interdisciplinárním setkání při OS Kladno
Představení cochemské praxe interdisciplinárnímu týmu odborníků, formujícím se při okresním soudu na Kladně

14.11.2016
Aktivní účast na panelové diskusi pro studenty práva na PFUK
Představení cochemské praxe a navazujících témat v rámci panelové diskuse. Zapojení soudce Mgr. Poláka z OS Nový Jičín (aplikace interdisciplinární spolupráce v praxi) a klinického psychologa a soudního znalce doc. Ptáčka (zájem dítěte, participace dítěte) do aktivní účasti na panelové diskusi pořádané Common Law Society.

25.11.2016
Aktivní účast na semináře pro odborné poradce neziskové organizace Aperio z.s.
Tématem přednášky v rámci semináře bylo "Poradenství s přesahem", představení role poradce na rodičovské lince nebo v osobním poradenství s ohledem na aplikaci principů cochemské praxe.

6.12.2016
Přednáška pro studenty práva na Právnické fakultě UPOL
Představení cochemské praxe a role advokáta/soudce v interdisciplinární spolupráci. Nový přístup v aplikaci práva.

Osvěta v médiích

Od založení spolku se snažíme o prezentaci problematiky v médiích a šíření informací o cochemské praxi v médiích. V roce 2016 se podařilo prezentovat tato témata v médiích následovně:

odborný časopis **Školní poradenství v praxi**, od nakl. Wolters Kluwer

- číslo 4/2015 - Článek o cochemské praxi společně s PhDr. Václavem Mertinem
- číslo 6/2016 - Článek představující sebezkušnostní program pro děti, jejichž rodiče se rozvádí, společně s českou autorkou kroužku Dětský průvodce světem rozvodu, Bc. Terezou Vránovou

ODBORNÁ SDĚLENÍ

Cochemská praxe

Rozvod s ohledem na děti

Dipl.-Übers. Markéta Nováková, zakladatelka Cochem.cz, z.s.

PhDr. Václav Mertin, dětský psycholog, katedra psychologie FF UK v Praze

Patříme k zemím s vysokým výskytem rozvodů. Jejich míra se již několik let pohybuje mezi 45 až 50 %. Z celkového počtu manželství rozvedených v roce 2013 bylo 57,1 % s nezletilými dětmi. Pedagog bývá jedním z prvních dospělých mimo rodinu, který může pozorovat negativní vliv rozpadu rodiny na dítě. Vzhledem ke každodenním kontaktům si všimne změn snadněji než např. lékař, který vidí dítě jednou za čas. Podobně psycholog obtížně odhaduje z jedné návštěvy, bez znalosti vývoje dítěte, míru následků. Učitel tak bývá smutným svědkem následků, kterými dítě trpí při roztržení rodiny a ztrátě jednoho z rodičů.

Způsoby řešení rozvodů nejsou u nás dlouhodobě příznivé k zájmům a potřebám dětí. Významné námitky jsou často proti **neúměrné délce trvání opatrovnického řízení**, nekompetentnosti soudních znalců z oboru psychologie i psychiatrie, formálního přístupu OSPOD apod. Vzhledem k tomu, že se v první řadě jedná o nejlepší zájem dítěte, je žádoucí zabývat se praxí opatrovnických rozhodování a měnit ji.

Rozvod rodičů představuje objektivně hluboký **nepříznivý zásah do života dítěte**. Vzhledem k tomu, že rozvodu často předcházejí dlouhodobé manželské rozbroje, vády, fyzické ataky, může sice rozvod znamenat v jednotlivých případech dílčí zklidnění situace, a dokonce i přechodné zlepšení podmínek pro dítě, všeobecně však znamená podstatnou újmu. Vzhledem k tomu, že jsme přesvědčeni, že pro zdravý rozvoj dítěte jsou nejvhodnější oba rodiče (jinak řečeno, dvě osoby v této roli), po rozvodu vždy dochází ke škodám.

Rozvod představuje z psychologického hlediska **ztrátu jistoty a pocitu bezpečí**, který zpravidla oba rodiče nabízeji. A to nezřídka bez ohledu na to, jak fakticky v rodině funguji. **Často jde rovněž o zhoršení materiální situace.** Dítě se stěhuje do nového bytu, mění školu, ztrácí kamarády, někdy dochází ke zhoršení psychického stavu jednoho nebo obou rodičů, následně i dítěte. Kolik starších dětí musí v této situaci začít mnohem více pečovat o mladší sourozence, méně se vyspí, nemohou se dostatečně připravovat do školy. S případným materiálním nedostatkem je spojena i **zhoršená sociální pozice mezi vrstevníky**. I do fungování dítěte ve škole se promítá složitá situace v rodině. Proč by se mělo s nasazením věnovat učení, když se mu rozpadá základ života? Dítě častěji reaguje větším zlobením, někdy i agresi, nebo se naopak stáhne do sebe.

Rodinný rozvrat, **rozvod i porozvodové spory** o organizaci péče o děti jsou stále častěji důvodem, proč se dnes **obracejí rodiče na psychology** v pedagogicko-psychologických poradnách i v dalších odborných institucích. Následně jsou předmětem poradenských zásahů. Rodiče chtějí poradit, jak říct dětem, že se rozcházejí, aby jim co nejméně ublížili, jak organizovat porozvodovou péči i jak se nejlépe mezi sebou domlouvat. Zajímají se, **od jakého věku dítěte by mohla být vhodná střídavá péče**, v jakých intervalech ji realizovat, jak se dívat na možnost, že by dítě navštěvovalo dvě školy, apod. Někdy věří, že najdou

PŘEDSTAVUJEME

Dětský průvodce světem rozvodu

Dipl.-Übers. Markéta Nováková, zakladatelka Cochem.cz, z. s.

Bc. Tereza Dlouhá, sociální pracovnice v Mediačním centru Olomouc, autorka a lektorka dětského programu pro děti

Přibližně 5000 dětí z manželství a 5000 dětí nesezdaných rodičů se v ČR ročně ocitne v situaci rozpadu rodiny (statistiky za rok 2015). Proces rozhodování o jejich budoucnosti bude trvat v průměru dva roky až pět let. Dětem z manželství bude ustanoven kolizní opatrovník (většinou Orgán sociálně-právní ochrany dětí), který má za úkol hájit zájmy dítěte před soudem a dítě chránit. Zájmy dětí nesezdaných rodičů nebude hájit a chránit nikdo, pouze cca pětina z nich (jejich rodiče budou porozvodovou péči o děti řešit soudní cestou) bude mít také kolizního opatrovníka. Až v momentě, kdy dítě tzv. spadne pod § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, se mu dostane konkrétní pomoci ze strany státu.

Ustanovení § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí uvádí přesně kritéria, dle kterých je dítě považováno za ohrožené. Uvádí také, že ohrožení může vyplývat nejen z podstaty negativních vlivů, kterým je dítě vystaveno, ale také z délky působení těchto vlivů, z nichž některé samy o sobě ani nemusejí být závažné: *„... pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí."*

Jsou dva roky v nepříznivé a velmi zátěžové situaci, kterou může rozvod rodičů pro dítě představovat, dost? Je pět let dost? Je z perspektivy desetiletého dítěte, jehož rodiče se rozváději, pět let, polovina jeho života, dost? Je **2000 dětí ročně** (jejichž rodiče vedou velmi vyhrocený spor), které mohou velmi snadno spadnout pod § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, dostatečně alarmující číslo na to, abychom začali těmto dětem věnovat více pozornosti?

Pomoc pro dítě v (po)rozvodové situaci

Zatímco pro rodiče jsou v této těžké životní situaci k dispozici různé služby pomoci, jako například péče psychologa, péče v poradně pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy (státem hrazená sociální služba) a mediace, pro děti neexistuje žádná konkrétní forma pomoci, která by byla vyhrazena jen jim. Mohou s rodiči docházet k psychologovi, mohou být i součástí mediačního procesu, mohou být zahrnuty do péče o rodinu v poradně, vždy ale jen spolu s rodiči, nebo alespoň s jedním z nich.

Pro řadu účelů je výhodné, když je dítě například psychologicky vyšetřováno v přítomnosti rodičů. Sníží se tím jeho obavy z neznámého prostředí, cizího člověka. Dítě se nemusí zabývat obavami z toho, co je čeká, že mu rodiče odejdou apod. Někdy vůbec nevadí, když rodiče vstupují do rozhovoru s dítětem, protože lze vidět interakci obou, neverbální komunikaci, reakci na odpovědi dítěte apod. To představuje cenný zdroj informací a současně podnět k další exploraci. Jsou však situace, kdy je výhodnější alespoň zčásti mluvit se samotným dítětem. Vůbec to neznamená, že celý rozhovor se musí odehrát výlučně mezi poradcem a dítětem.

V případě konfliktů v rodině v porozvodové situaci je pro dítě (koneckonců i pro dospělého) velmi náročné vyjadřovat se zcela svobodně před jedním z rodičů. Někdy se

ČRo Plus, pořad **Trendy**

- Představení cochemské praxe v programu tohoto rádia, rozhovor s redaktorkou Tamarou Urválkovou/Kočičkovou

tisková konference k mediální kampani nadace Naše dítě **"Myslete na děti"**

- spolupráce na kampani, aktivní účast na tiskové konferenci, představení cochemské praxe jako ohleduplného přístupu k dětem

článek **Podporujeme "Cochemský model"? Co na to odborná společnost pro rodinnou terapii SOFT?!,** uveřejněný na webovém portálu Společnosti systemických a rodinných terapeutů SOFT. http://www.soft-zs.cz

článek na **iDNES.cz "Vše pro dítě. Úřady i rodiče má u rozvodu zkrotit německá praxe",** 17.5.2016

ČT1, pořad **Sama doma**

O Cochemské praxi v pořadu Sama doma. 2x video, 1x záznam z chatu
http://www.ceskatelevize.cz/…/…/469285-cohemska-praxe-1-cast
http://www.ceskatelevize.cz/…/…/469288-cohemska-praxe-2-cast
http://www.ceskatelevize.cz/…/2…/chat/6032-marketa-novakova/

ČT24, pořad **Týden v Justici**
O Cochemské praxi v pořadu Týden v justici
http://www.ceskatelevize.cz/…/11129264015-…/316281381900417/

ČT1, ČT24 - Cochemská praxe v Událostech
http://www.ceskatelevize.cz/…/1097181328-u…/216411000100416/

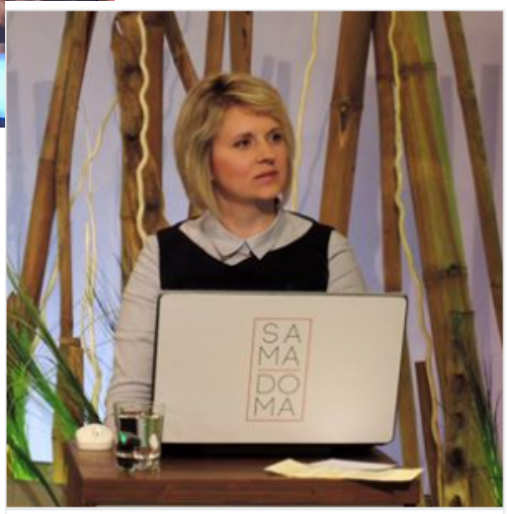

Cohemská praxe - 1. část — Sama doma

Záznam chatu ze středy 4. května během
Cohemská praxe - 1. část — S

Účast na vzdělávacích akcích, kontakty, síťování

K dalším činnostem spolku patří navazování konktaktů na odborníky z profesí, které se opatrovnického řízení nebo práce s rodinou v něm účastní nebo se jich nějak dotýká. Následně pak zapojování těchto odborníků do procesu etablování cochemské praxe v ČR, propojování jejich aktivit a samozřejmě i vzdělávání, které pomůže lépe obsáhnout celý komplex oborů v souvislosti s řešením krize rodiny v rozvodové situaci.

Účastnila jsem se v roli posluchače následujících vzdělávacích akcí:

- ☑ **Kulatý stůl** pořádaný neziskovou organizací **Aperio**, v rámci projektu **Stronger Families**
- ☑ **Konference** s názvem **"Rodičovská odpovědnost",** pořádaná Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci, 5.-7.5. Lázně Teplice nad Bečvou
- ☑ **Sympozium** v rámci Pražského právnického podzimu **"Rodina v českém právu"**, 8.9.2016 Praha
- ☑ Odborný seminář **"Budoucnost opatrovnického soudnictví",** pořádaná kanceláří Veřejného ochránce práv na půdě **Senátu Parlamentu ČR**, 19.10.2016

Kontakty

V roce 2016 se podařilo navázat kontak nebo spolupráci s následujícími odborníky, subjekty, organizacemi či orgány:

- **sociální pedagožka Mgr. Milena Mikulková**, autorka skvělé **"židličkové metody"**, která na základě fyzického prožitku zprostředkuje rodičům prožívání dítěte v období rozvodu. Navázali jsme spolupráci, která se stále rozvíjí.

- **odborník na fundraising** pro neziskové organizace **Jan Kroupa**, požádala jsem o pomoc ohledně fundraisingu, rady a tipy, jak finančně zajistit fungování netypické neziskové organizace o jednom člověku

- členové řídící skupiny "zavádění interdisciplinární spolupráce při OS Nový Jičín", prohloubili jsme spolupráci s Mgr. Vladimírem Polákem, 1. soudcem, který začal v ČR interdisciplinární spolupráci v opatrovnickém řízení aplikovat. Navázala jsem kontakt s dalšími členy řídící skupiny.

- 1. setkání na MPSV, s řed. odboru ochrany práv dětí Mgr. Kateřinou Šlesingerovou, setkala jsem se s nezájmem a odmítavým postojem

- setkání s poslankyní PSPČR paní **Helenou Langšádlovou, TOP 09**, vstřícné jednání, zájem o problematiku, pomoc ve smyslu poskytnutí dalších kontaktů a podpory

- setkání se zakladatelkou centra **Locika Petrou Wünschovou**, seznámení, diskuse o možnosti pozdější spolupráce, informace o programu restorace vztahu násilný rodič a dítě v případech, kdy byl obětí domácího násilí 2. rodič

- setkání s poslankyní PSPČR paní **Markétou Adamovou, TOP 09**, vstřícné jednání, předjednání možné širší budoucí spolupráce

- navázání spolupráce s Asociací mediátorů ČR (AMČR)

- setkání v Psychologickém centru Gaudi, které se zabývá skupinovou terapií rodičů procházejících rozvodem, otevřený dialog o možnosti spolupráce, zapojení, informování o postupu interdisciplinární spolupráce

- za významné podpory **velvyslance** ČR v Německu, pana **Tomáše Podivínského**, jsme uspořádali setkání zástupců spolku **VAK** (Verband Anwalt des Kindes = Zástupce dítěte, u nás kolizní opatrovník) **na ambasádě ČR v Berlíně**. Cílem bylo představení činností obou spolků a diskuse nad tématy možné spolupráce. Setkání se účastnila také **JUDr. Lenka Westphalová z PF UPOL**, navázali jsme spolupráci, která pokračuje a jejíž cílem je přenos dalšího německého know-how do ČR

- prohloubení spolupráce s neziskovou organizací **Aperio**, společnost pro zdravé rodičovství

- prohloubení spolupráce s pedopsychologem a vyučujícím na Katedře Psychologie FFUK, panem **PhDr. Václavem Mertinem**

- setkání s **PhDr. Petrem Šmolkou**, za účelem navázání dialogu ohledně zapojení poraden pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy do interdisciplinární spolupráce, ověřování fungování, možností, limitů apod.

- setkání s podnikatelem, filantropem a předsedou správní rady **nadace VIA Davidem Fojtíkem**, za zprostředkování setkání **vděčím Mgr. Polákovi z Nového Jičína**. Měla

jsem možnost konzultovat některé věci ohledně fungování neziskové organizace, získala jsem propojení na nadaci **VIA a některé její programy**.

Finanční část

Tvoří samostatnou přílohu výroční zprávy za rok 2016 a obsahuje:

Rozvaha

Výkaz zisku a ztráty

Příloha roční účetní závěrky k 31.12. 2016

Podpis statutárního orgánu:

Markéta Nováková

člen výboru spolku